

Projekt

Uchwała nr XXV/174/13 Rady Powiatu Opolskiego z dnia 22 marca 2013 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Opolskim na lata 2013-2015”

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.), w związku z art. 35a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) Rada Powiatu Opolskiego uchwala, co następuje:

§ 1

1. Przyjmuje się „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Opolskim na lata 2013 – 2015”.
2. Program, o którym mowa w pkt. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Opolskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) powiat zobowiązany jest do opracowania powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program został pozytywnie zaopiniowany przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych Powiatu Opolskiego.

Powiatowy Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Opolskim na lata 2013-2015

1. Wprowadzenie

Zgodnie z konwencją ONZ, do osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które posiadają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, co może w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełne i skuteczne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi osobami.

Polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych to ogół działań mających na celu wyrównywanie nieuzasadnionych różnic socjalnych, tworzenie szans funkcjonowania osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego i społecznego, umożliwiających im pełną integrację ze społeczeństwem.

Powiatowy Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych określa założenia, cele i zadania, które będą realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych w celu zapewnienia im godnego i aktywnego życia.

Celem niniejszego Programu jest stworzenie systemu oraz umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym poprzez usamodzielnienie społeczne i zawodowe w oparciu o możliwości, jakie stwarza ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oraz w oparciu o możliwości finansowe Powiatu Opolskiego, będącego dysponentem środków finansowych PFRON, oraz innych podmiotów i osób biorących udział w realizacji Programu.

Ogólne założenia Programu zakładają:

1. Osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania, na zasadzie równości, z praw ustanowionych dla ogółu społeczeństwa, bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności.
2. Osoby niepełnosprawne mają prawo do uzyskania niezbędnych środków umożliwiających wyrównanie, zmniejszonych wskutek niepełnosprawności, szans w korzystaniu z przysługujących im praw.
3. Wszelkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny być podejmowane z poszanowaniem praw osób niepełnosprawnych do dokonywania przez nich samodzielnego wyborów życiowych.

Charakterystyka środowiska osób niepełnosprawnych

Z danych statystycznych GUS wynika, że na terenie Powiatu Opolskiego zamieszkuje 8 150 osób niepełnosprawnych, w tym 4 322 mężczyzn i 3 828 kobiet z czego:

- a) osób niepełnosprawnych w wieku przedprodukcyjnym jest 353, w tym 193 mężczyzn i 160 kobiet,
- b) osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym jest 4 642, w tym 2 863 mężczyzn i 1 779 kobiet,
- c) osób niepełnosprawnych w wieku poprodukcyjnym jest 3 155, w tym 1 266 mężczyzn i 1 889 kobiet,
- d) osób niepełnosprawnych z wykształceniem wyższym jest 203, w tym 132 mężczyzn i 71 kobiet,

- e) osób niepełnosprawnych z wykształceniem średnim jest 1 053, w tym 565 mężczyzn i 488 kobiet,
- f) osób niepełnosprawnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym jest 2 283, w tym 1 713 mężczyzn i 570 kobiet,
- g) osób niepełnosprawnych z wykształceniem podstawowym jest 4 252, w tym 1 730 mężczyzn i 2 522 kobiet.

Osób niepełnosprawnych:

- a) aktywnych zawodowo jest 1 022, w tym 698 mężczyzn i 324 kobiety,
- b) pracujących jest 827, w tym 572 mężczyzn i 255 kobiet,
- c) bezrobotnych jest 195, w tym 126 mężczyzn i 69 kobiet.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy na koniec 2012 roku z terenu Powiatu Opolskiego zarejestrowanych było ogółem 231 osób niepełnosprawnych, w tym:

- a) 200 osób niepełnosprawnych bezrobotnych, w tym kobiet 85, mężczyzn 115,
- b) 31 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy, w tym 11 kobiet i 20 mężczyzn.

Wiek zarejestrowanych osób niepełnosprawnych kształtuje się następująco:

18-24 lata	17 osób
25-34 lata	31 osób
35-44 lata	29 osób
45-54 lata	64 osoby
55-59 lat	34 osoby
60 lat i więcej	25 osób

Poziom wykształcenia tej grupy osób kształtuje się następująco:

wyższe	8 osób
policealne i średnie zawodowe	30 osób
średnie ogólnokształcące	13 osób
zasadnicze zawodowe	72 osoby
gimnazjalne	2 osoby
podstawowe i podstawowe nieukończone	75 osób

Stopień niepełnosprawności zarejestrowanych osób kształtuje się następująco:

znaczny	1 osoba
umiarkowany	48 osób
lekki	151 osób

W 2012 roku Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydał 997 orzeczeń, w tym:

- a). 879 dla osób powyżej 16 roku życia z określeniem stopnia niepełnosprawności,
- b). 118 dla osób poniżej 16 roku życia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych.

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne funkcjonujące na terenie Powiatu Opolskiego w 2012 roku wydały:

62 orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania
85 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego,
22 opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka.

W 2012 roku w gminach powiatu opolskiego funkcjonowało:

5 przedszkoli z oddziałami integracyjnymi,
2 szkoły podstawowe z oddziałami integracyjnymi,
2 gimnazja z oddziałami integracyjnymi.

Do placówek oświatowych prowadzonych przez Powiat Opolski uczęszczało 19 osób niepełnosprawnych.

Gminne ośrodki pomocy społecznej w 2012 roku udzieliły osobom niepełnosprawnym pomocy w formie:

- a) zasiłku okresowego,
- b) zasiłku celowego na zakup żywności, leków, opału, odzieży,
- c) zasiłku celowego specjalnego,
- d) zasiłku stałego,
- e) zasiłku pielęgnacyjnego,
- f) usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych,
- g) dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- h) składek zdrowotnych,
- i) posiłków w stołówce środowiskowej,
- j) świadczenia rodzinnego,
- k) dodatku mieszkaniowego,
- l) pracy socjalnej,
- m) pomocy rzeczowej – odzież,
- n) zapewnienia miejsca w zakładach opiekuńczo-leczniczych, domach pomocy społecznej, hospicjach.

W 2012 roku w Powiecie Opolskim funkcjonowały:

2 szpitale (Ozimek, Kup),
3 zakłady opiekuńczo-lecznicze (Ozimek, Niemodlin, Stare Siołkowice),
38 ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej.

Organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych:

- a) Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci, Młodzieży i Osób Niepełnosprawnych Gminy Tarnów Opolski,
- b) Niemodlińskie Stowarzyszenie Dobroczynne „Nadzieja”,
- c) Towarzystwo Pomocy Niepełnosprawnym "Kontakt" w Niemodlinie,
- d) Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych "Integracja" w Ozimku,
- e) Polski Związek Niewidomych,
- f) Polski Związek Głuchych,
- g) CARITAS.

Instytucje realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych:

- a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- b) ośrodki pomocy społecznej,
- c) domy pomocy społecznej,
- d) zakłady opiekuńczo-lecznicze,
- e) hospicja,
- f) zakłady służby zdrowia,
- g) poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- h) organizacje pozarządowe,
- i) Powiatowy Urząd Pracy,
- j) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- k) placówki oświatowe,
- l) warsztaty terapii zajęciowej,
- m) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

III. Cele i założenia programu

Celem głównym programu jest dążenie do zwiększenia skuteczności działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe:

- 1) rehabilitacja społeczna,
- 2) rehabilitacja zawodowa i zatrudnienie,
- 3) przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

IV. Zadania

1. Cel szczegółowy: rehabilitacja społeczna			
L.p.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.1	turnusy rehabilitacyjne	PCPR	według potrzeb
1.2	likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	Powiat, PCPR, gminy, OPS, organizacje pozarządowe	według potrzeb
1.3	sport, kultura, rekreacja i turystyka	PCPR, Wydział Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatu Opolskiego, gminy	według potrzeb
1.4	zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	PCPR, OPS, CARITAS	według potrzeb
1.5	warsztaty terapii zajęciowej	organizacje pozarządowe	według potrzeb
1.6	usługi medyczne	szpitale, ZOL, ośrodki zdrowia	według potrzeb

1.7	usługi rehabilitacyjne	placówki zajmujące się rehabilitacją	według potrzeb
1.8	usługi pielęgnacyjne	OPS, służba zdrowia, CARITAS	według potrzeb
1.9	usługi opiekuńcze i specjalistyczne	OPS, CARITAS, służba zdrowia	według potrzeb
2.0	kształcenie integracyjne, nauczanie indywidualne	placówki oświatowe gminne i powiatowe	według potrzeb
2.1	kwalifikowanie uczniów do odpowiednich form kształcenia	poradnie psychologiczno-pedagogiczne	według potrzeb
2.2	wychowanie integracyjne w przedszkolach	gmina, przedszkola	według potrzeb
2.3	różne formy pomocy osobom niepełnosprawnym	OPS	według potrzeb
2.4	orzekanie o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	według potrzeb

2. Cel szczegółowy: rehabilitacja zawodowa i zatrudnienie

L.p.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
2.1	pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe	PUP	według potrzeb
2.2	przygotowanie zawodowe, szkolenia zawodowe, staże pracy	PUP	według potrzeb
2.3	dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenia	PUP	według potrzeb
2.4	doradztwo zawodowe	PUP	według potrzeb
2.5	współpraca z inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych	PUP	według potrzeb

3. Cel szczegółowy: przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

L.p.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
3.1	informowanie o prawach i uprawnieniach	PCPR, PUP	według potrzeb
3.2	ulotki, informacja	PCPR, PUP	według potrzeb

3.3	wydawanie osobom niepełnosprawnym legitymacji i kart parkingowych	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	według potrzeb
3.4	współpraca z organizacjami pozarządowymi	PCPR, PUP, Powiat, gminy	według potrzeb

V. Przewidywane efekty realizacji programu:

- a) udział w życiu społecznym,
- b) poprawa warunków życia i stanu zdrowia,
- c) integracja społeczna w środowisku lokalnym,
- d) ograniczenie skutków niepełnosprawności,
- e) możliwość korzystania z różnych form pomocy,
- f) zwiększenie szans na zatrudnienie,
- g) wyrównanie szans edukacyjnych.

VI. Źródło finansowania

- a) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- b) Narodowy Fundusz Zdrowia,
- c) samorząd gminny,
- d) samorząd powiatowy,
- e) organizacje pozarządowe.

VI. Realizatorzy programu

- a) samorząd powiatowy,
- b) samorząd gminny,
- c) służba zdrowia,
- d) domy pomocy społecznej,
- e) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- f) Powiatowy Urząd Pracy,
- g) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- h) ośrodki pomocy społecznej,
- i) poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- j) placówki oświatowe,
- k) organizacje pozarządowe.

VII. Monitorowanie programu

Koordynatorem Programu jest PCPR w Opolu. Monitorowanie odbywało się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości i kierunków działań ujętych w Programie. Informacje przedkładane będą Zarządowi Powiatu Opolskiego w corocznym sprawozdaniu z działalności PCPR w Opolu.

VIII. Postanowienia końcowe

Realizacja programu jest działaniem długofalowym. Powodzenie Programu i realizacja ujętych w nim zadań będzie uzależniona nie tylko od zaangażowania wszystkich jego realizatorów i posiadanych środków finansowych, ale również od samych osób niepełnosprawnych, do których jest skierowany.

